

Maria FILIPIAK

„W CISZY I POKORZE...”
PAPIEŻE JAN PAWEŁ II, BENEDYKT XVI I FRANCISZEK
O CISZY I MILCZENIU
Bibliografia wypowiedzi z lat 1978-2016

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978) ss. 477	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
II (1979) t. 2, ss. 157	XV (1992) t. 1, ss. 2147
III (1980) t. 1, ss. 1983	XV (1992) t. 2, ss. 1119
III (1980) t. 2, ss. 1869	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
V (1982) t. 1, ss. 1376	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
V (1982) t. 2, ss. 2497	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
V (1982) t. 3, ss. 1751	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XX (1997) t. 1, ss. 1799
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XX (1997) t. 2, ss. 1230
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XXI (1998) t. 2, ss. 1483
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XXII (1999) t. 1, ss. 1660
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XXII (1999) t. 2, ss. 1396
X (1987) t. 1, ss. 1482	XXIII (2000) t. 1, ss. 1415
X (1987) t. 2, ss. 2582	XXIII (2000) t. 2, ss. 1463
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXIV (2001) t. 1, ss. 1607
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXIV (2001) t. 2, ss. 1376
XI (1988) t. 2, ss. 2625	XXV (2002) t. 2, ss. 1130
XI (1988) t. 3, ss. 1405	XXV (2002) t. 1, ss. 1290
XI (1988) t. 4, ss. 2317	XXVI (2003) t. 1, ss. 1298
XII (1989) t. 1, ss. 1945	XXVI (2003) t. 2, ss. 1205
XII (1989) t. 2, ss. 1783	XXVII (2004) t. 1, ss. 1063
XIII (1990) t. 1, ss. 1885	XXVII (2004) t. 2, ss. 933
XIII (1990) t. 2, ss. 1888	XXVIII (2005), ss. 333

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań–Warszawa 1987, ss. 220
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań–Warszawa 1985, ss. 875
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań–Warszawa 1986, ss. 924
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999

AP 2 – *Anioł Pański z Papieżem Janem Pawłem II*, Città del Vaticano 1986, ss. 479

AP 3 – *Anioł Pański z Papieżem Janem Pawłem II*, Città del Vaticano 1989, ss. 395

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1980 –

JAN PAWEŁ II

1978

1. *W perspektywie życia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 1 XI), NP I, s. 38-39. toż: *La vita oltre la morte nel disegno della salvezza*, IGP I, s. 87-88.

2. *Bądź pozdrowiona łaski pełna* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 8 XII), NP I, s. 140-141; toż: *La dottrina della Chiesa sull'Immacolata*, IGP I, s. 307-309.

1979

3. *Przemówienie do siostr klauzurowych* (30 I), NP II, 1, s. 112-114; toż: *La vostra vita di consacrate è pienamente attuale*, IGP II [1], s. 283-286.

4. *Świadectwo zakonne odpowiadające naszym czasom* (Przemówienie do Unii Przełożonych Generalnych, 15 XI), NP II, 2, s. 555-558; toż: *Una testimonianza religiosa aderente al nostro tempo*, IGP II, 2, s. 1165-1170.

1980

5. *Wartość kontemplacji* (Przemówienie do sióstr różnych zgromadzeń zakonnych, 23 III), NP III, 1, s. 288-290; toż: *Il valore della contemplazione per la grazia delle vocazioni*, IGP III, 1, s. 695-698.

6. *Świadectwo wiary i miłości powołań* (Przemówienie do członków „Serra Internationale”, 29 III), NP III, 1, s. 311-313; toż: *Testimonianza di fede e amore per le vocazioni*, IGP III, 1, s. 759-761.

7. „*Crux fidelis*” (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 30 III), NP III, 1, s. 318-319; toż: „*Crux fidelis...*” *pensiero e cuore della Chiesa*, IGP III, 1, s. 773-776.

8. *Kontemplacja i działanie w naszym życiu codziennym* (Homilia podczas Mszy św. dla pracowników Willi Papieskich, 20 VII), NP III, 2, s. 158-159; toż: *Contemplazione e azione nella nostra vita quotidiana*, IGP III, 2, s. 277-279.

9. *Czas wypoczynku czasem spotkania z Bogiem* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 20 VII), NP III, 2, s. 159-161; toż: *Il riposo sia riempito con l'incontro*, IGP III, 2, s. 280-283.

10. *Medytacja o Kościele* (Przemówienie do młodzieży, 30 XII), NP III, 2, s. 907-912; toż: *Conversione del cuore, santità di vita e preghiera sono l'anima di tutto l'ecumenismo*, IGP III, 2, s. 1822-1832.

1981

11. *Kontemplacyjny wymiar tajemnicy życia konsekrowanego* (Przemówienie do sióstr zakonnych, 26 II), NP IV, 1, s. 273-274; toż: *La dimensione contemplativa segreto della vita religiosa*, IGP IV, 1, s. 556-559.

12. *Monasycyzm* (Homilia podczas Mszy św., 22 III), NP IV, 1, s. 354-356; toż: *Azione e contemplazione: modello di lavoro per l'unità*, IGP IV, 1, s. 735-741.

1982

13. *Przemija wszystko – trwa krzyż* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej, 9 IV), NP V, 1, s. 515-516; toż: *La croce è il segno della vita che nasce dalla sofferenza e dalla morte*, IGP V, 1, s. 1152-1155.

14. *Świat dzisiejszy pilnie potrzebuje wartości życia kontemplacyjnego* (Przemówienie do karmelitanek, 19 VI), NP V, 2, s. 116-119; toż: *Il mondo di oggi ha urgente necessità dei valori della vita contemplativa*, IGP V, 2, s. 2361-2366.

1983

15. *Magnificat* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański, 28 VIII), NP VI, 2, s. 138-139; toż: *Solidarietà umana ed ecclesiale per i popoli dell'America Latina*, IGP VI, 2, s. 316-320.

16. *Kaznodziejstwo i nauczanie powinno płynąć z kontemplacji* (Przemówienie do członków Kapituły Generalnej Ojców Dominikanów, 5 IX), NP VI, 2, s. 168-176; toż:

La predicazione e l'insegnamento devono sgorgare dalla contemplazione, IGP VI, 2, s. 385-395.

17. *Eklezjalny wymiar życia zakonnego* (Przemówienie do biskupów ze Stanów Zjednoczonych, 19 IX), NP VI, 2, s. 257-261; toż: *La vita religiosa si comprende essenzialmente nella dimensione ecclesiale*, IGP VI, 2, s. 578-590.

1984

18. *Milcząca droga Dziewicy* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 15 IV), AP 2, s. 301-302; toż: *L'augurio ai giovani: „Costruite un mondo nuovo alla luce del deserto”*, IGP VII, 1, s. 1035-1038.

19. *W sprawach zasadniczych kapłan nie może milczeć* (Przemówienie podczas spotkania z księżmi i klerykami, Montreal, 11 IX), ORpol. 5(1984) nr 9, s. 14-15; toż: *La sfida della secolarizzazione richiede un accrescimento della fede innanzitutto nei sacerdoti*, IGP VII, 2, s. 428-437.

1985

20. *Jeśli będziemy milczeć* (Liturgia pokoju, Ypres, 17 V), ORpol. 6(1985) numer nadzwyczajny II, s. 21-22; toż: *Da questa terra di cimiteri, un'invocazione: donaci la pace, Signore, donaci la tua pace!*, IGP VIII, 1, s. 1445-1454.

1986

21. *Nie spełni człowiek siebie przez cały widzialny świat* (Homilia podczas Mszy św., 12 II), NP IX, 1, s. 230-231; toż: *L'uomo non può realizzarsi se non convertendosi a Dio*, IGP IX, 1, s. 448-451.

22. *W modlitwie i w skupieniu iść za Jezusem* (Przemówienie do alumnów, 26 IV), NP IX, 1, s. 582-583; toż: *Nella preghiera e nel raccoglimento per seguire Gesù da vicino*, IGP IX, 1, s. 1156-1157.

23. *Świętości waszego życia zawierzona jest ta ziemia* (Orędzie do zakonnic kontemplacyjnych, 8 V), NP IX, 1, s. 648-650; toż: *„Alla santità della vostra vita è affidata questa terra”*, IGP IX, 1, s. 1287-1290.

24. *Kontemplacja i obecność* (Audiencja dla Małych Siostr, 27 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 17; toż: *Contemplazione e adorazione del Signore, umile e povero*, IGP IX, 2, s. 724-725.

1987

25. *Znajdujecie się w samym centrum polskiej rzeczywistości* (Spotkanie z siostrami klauzurowymi, Warszawa, 8 VI), ORpol. 8(1987) nr 5, s. 4; toż: *La vostra vita intera annunzia l'Eucaristia, il sacramento dell'amore di Cristo „sino alla fine”*, IGP X, 2, s. 2032-2036.

1988

26. *Bóg mówi po to, ażeby Go słuchano* (Spotkanie z młodzieżą, Werona, 17 IV), ORpol. 9(1988) nr 5, s. 13-14; toż: *Ascoltate la parola di Dio, ponetela all'interno del messaggio della vostra giovinezza*, IGP XI, 1, s. 955-959.

27. *Kwiat Karmelu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 24 VII), ORpol. 9(1988) nr 7, s. 10; toż: *La Vergine Madre di Dio „Flos Carmeli” possiede la bellezza di tutte le virtù*, IGP XI, 3, s. 172-175.

1989

28. *Gdybyście wy zamilkli, musiałyby wolać kamienie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 19 III), ORpol. 10(1989) nr 3, s. 1, 4; toż: *L'„Angelus” della Domenica delle Palme 1989*, IGP XII, 1, s. 628-631.

29. *Komunia, dążenie do świętości, kontemplacja* (Przemówienie do kapłanów i zakonników, 30 IV), ORpol. 10(1989) nr 4, s. 19-20; toż: *Spirito di comunione, vita spirituale e solida formazione cardini di una luminosa testimonianza delle anime consacrate*, IGP XII, 1, s. 1021-1029.

30. Adhortacja [...] *Redemptoris custos* (15 VIII), ORpol. 10(1989) nr 10-11, s. 3-7; toż: *Esortazione Apostolica [...] „Redemptoris Custos”*, IGP XII 2, s. 197-248.

31. Kongregacja ds. Nauki Wiary, *List do biskupów Kościoła katolickiego o niektórych aspektach medytacji chrześcijańskiej* (15 X), ORpol. 10(1989) nr 12, s. 3-5.

1990

32. *Kuszenie na pustyni* (Audjencja generalna, 21 VII), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 22-23; toż: *Lo Spirito Santo nell'esperienza del deserto*, IGP XIII, 2, s. 111-115.

33. *Encyklika o stałej aktualności posłania misyjnego „Redemptoris missio”* (7 XII), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 4-37; toż: *„Redemptoris Missio”*, IGP XIII, 2, s. 1398-1486.

34. *List [...] z okazji 400-lecia śmierci świętego Jana od Krzyża „Maestro en la fe”* (14 XII), ORpol. 11(1990) nr 12, s. 5-7; toż: *„Maestro en la Fe”*, IGP XIII, 2, s. 1622-1639.

1991

35. *„Jeśli ci umilkną, kamienie wolać będą”* (Na zakończenie Mszy św. w Niedzielę Palmową, 24 III), ORpol. 12(1991) nr 2-3, s. 44; toż: *Nella Domenica della Palme e nel mistero pasquale l'uomo conosce pienamente la verità su se stesso*, IGP XIV, 1, s. 635-638.

36. *Kontemplatywni w działaniu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 28 VII), ORpol. 12(1991) nr 7, s. 50; toż: *La Chiesa vuole apostoli contemplativi nell'azione*, IGP XIV, 2, s. 151-154.

1992

37. *Modlitwa oddechem duszy* (Audienca generalna, 9 IX), ORpol. 13(1992) nr 11, s. 1920; toż: „*Il cristiano sa che la preghiera gli è necessaria come il respiro*”, IGP XV, 2, s. 145-148.

1993

38. *Prezbiter człowiekiem modlitwy* (Audienca generalna, 2 VI), ORpol. 14(1993) nr 8-9, s. 44; toż: *Il Presbitero, uomo della preghiera*, IGP XVI, 1, s. 1387-1397.

39. *Eucharystia w życiu duchowym prezbitera* (Audienca generalna, 9 VI), ORpol. 14(1993) nr 8-9, s. 44-45; toż: *L'Eucaristia nella vita spirituale del Presbitero*, IGP XVI, 1, s. 1457-1467.

1994

40. *Praktyka modlitwy w życiu konsekrowanym* (Audienca generalna, 4 I), ORpol. 16(1995) nr 3, s. 54-56; toż: *L'impegno della preghiera nella vita consacrata*, IGP XVIII, 1, s. 15-19.

41. List apostolski „*Tertio millennio adveniente*” [...] w związku z przygotowaniem Jubileuszu Roku 2000 (10 XI), ORpol. 15(1994) nr 12, s. 4-22; toż: Lettera Apostolica [...] „*Tertio Millennio Adveniente*”, IGP XVII, 2, s. 664-743.

1995

42. *Z myślą o Wielkim Jubileuszu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 12 III), ORpol. 16(1995) nr 5, s. 39-40; toż: *Il Giubileo dell'anno 2000 costituisce un grande momento di trasfigurazione*, IGP XVIII, 1, s. 501-503.

43. List apostolski *Oriente Lumen* (2 V), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 32-44, zwł. p. 16; toż: Lettera Apostolica *Oriente Lumen*, IGP XVIII, 1, s. 1118-1152. [milczenie]

44. *Przesłanie [...] w związku z 50. rocznicą zrzućenia bomby atomowej na Hiroszimę i Nagasaki*, 5 VIII), ORpol. 16(1995) nr 10, s. 44-45; toż: *Quell'evento tristissimo è diventato per i responsabili dei popoli un severo monito a respingere la corsa agli armamenti*, IGP XVIII, 2, s. 166-168.

45. *Wpływ Maryi na życie Kościoła* (Audienca generalna, 22 XI), ORpol. 17(1996) nr 2, s. 45-46; toż: *Influsso di Maria nella vita della Chiesa*, IGP XVIII, 2, s. 1181-1190.

1996

46. Posynodalna adhortacja *Vita consecrata* o życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie (25 III), ORpol. 17(1996) nr 4, s. 4-52; toż: *Esortazione apostolica Vita Consecrata*, IGP XIX, 1, s. 604-836.

47. *Duchowy sens odpoczynku* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 21 VII), ORpol. 17(1996) nr 9, s. 53; toż: *Durante le vacanze l'uomo può riscoprire la sua dimensione contemplativa, riconoscendo le tracce di Dio nella natura e negli altri esseri umani*, IGP XIX, 2, s. 91-93.

48. *Przesłanie z okazji V Światowego Kongresu Filozofii Chrześcijańskiej* (1 VIII), ORpol. 17(1996) nr 9, s. 54-55.

1997

49. *Maryja w życiu ukrytym Jezusa* (Audiencja generalna, 29 I), ORpol. 18(1997) nr 3, s. 35-36; toż: *Maria nella vita nascosta di Gesù*, IGP XX, 1, s. 187-194.

50. *Maryja i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa* (Audiencja generalna, 21 V), ORpol. 18(1997) nr 8-9, s. 45; toż: *Maria e la risurrezione di Cristo*, IGP XX, 1, s. 1223-1231.

51. *Raduj się, Krakowie, oddając hold świętej Pani Wawelskiej* (Homilia podczas kanonizacji błogosławionej Jadwigi Królowej, Kraków, 8 VI), ORpol. 18(1997) nr 7, s. 54-57; toż: *Da Edvige un compito nuovo: amare e servire*, IGP XX, 1, s. 1447-1454.

1998

52. *Chrystus nadal cierpi w ludziach* (Droga Krzyżowa, 10 IV), ORpol. 19(1998) nr 5-6, s. 29-30; toż: *Sui volti degli „sconfitti della vita” i lineamenti di Cristo morente sulla Croce*, IGP XXI, 1, s. 733-737.

53. List [...] *Dies Domini* – o świętowaniu niedzieli (31 V), ORpol. 19(1998) nr 8-9, s. 4-29; toż: „*Dies Domini*”, IGP XXI, 1, s. 1127-1244.

1999

54. *Kontemplacja na wzór Maryi* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 18 VII), ORpol. 20(1999) nr 11, s. 38-39; toż: „*Un monastero è un'autentica «centrale» di energia spirituale che si alimenta alla sorgente della contemplazione*”, IGP XXII, 2, s. 64-66.

55. *Kontemplacyjny przykład Jezusa – Boskiego Samarytanina* (Oreędzie [...] na VIII Światowy Dzień Chorego, 6 VIII), ORpol. 20(1999) nr 9-10, s. 19-23; toż: „*Il Giubileo ci invita a contemplare il Volto di Gesù, divino Samaritano delle anime e dei corpi*”, IGP XXII, 2, s. 120-130.

2000

56. *Wpatrujmy się we wzory świętości* (Homilia podczas Mszy św. kanonizacyjnej, 1 X), ORpol. 22(2001) nr 1, s. 28-29; toż: *Agostino Zhao Rong e i 119 compagni martiri fanno onore al nobile popolo cinese*, IGP XXIII, 2, s. 502-507.

2001

57. *Kontemplacja Jezusa warunkiem skutecznego głoszenia Ewangelii* (Światowy Dzień Misyjny, 3 VI), ORpol. 22(2001) nr 7-8, s. 4-6; toż: *La spinta verso il futuro deve essere la base dell'agire di tutta la Chiesa nel nuovo Millennio*, IGP XXIV, 1, s. 1129-1134.

58. *Kontemplacja i działanie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 VII), ORpol. 22(2001) nr 10, s. 27; toż: *Perseverare nell'impegno per un mondo più giusto e solidale*, IGP XXIV, 2, s. 70-73.

2002

59. *Wzór kobiety kontemplatywnej w działaniu* (Przesłanie z okazji 700. rocznicy urodzin św. Brygidy Szwedzkiej, 21 IX), ORpol. 24(2003) nr 1, s. 21-23; toż: *Singolare modello di santità al femminile*, IGP XXV, 2, s. 360-364.

60. *Kontemplujcie życie Chrystusa oczami Maryi* (List [...] z okazji III Zgromadzenia Generalnego Dzieła Maryi, 16 X), ORpol. 24(2003) nr 1, s. 5-6; toż: *„L'Anno del Rosario sia per voi uno stimolo a intensificare la contemplazione di Cristo con gli occhi di Maria per conformarvi a Lui”*, IGP XXV, 2, s. 558-560.

2003

61. Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*. O eucharystii w życiu kościoła (17 IV), ORpol. 24(2003) nr 5, s. 4-24; toż: *„Ecclesia de Eucharistia”*, IGP XXVI, 1, s. 468-512.

62. *Kontemplować z Maryją oblicze Chrystusa* (Nabożeństwo różańcowe w sanktuarium maryjnym w Pompejach, 7 X), ORpol. 25(2004) nr 2, s. 38-39; toż: *Proiettare con Maria la luce di Cristo sui conflitti, le tensioni e i drammi dei cinque Continenti*, IGP XXVI, 2, s. 357-359.

63. *W ciszy i pokorze* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 21 XII), ORpol. 25(2004) nr 2, s. 25; toż: *Le quattro parole-chiave del Natale: umiltà, silenzio, stupore, gioia*, IGP XXVI, 2, s. 1009-1010.

2004

64. *Wejść w ciszę* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 11 VII), ORpol. 25(2004) nr 9, s. 54; toż: *Nel silenzio del meraviglioso spettacolo della natura l'uomo ascolta la voce*, IGP XXVII, 2, s. 15-17.

2005

65. *Liturgia źródłem świętości, jedności i misyjnego zapału* (Przesłanie do Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, 3 III), ORpol. 26(2005) nr 6, s. 36-37;

toż: „*L'ars celebrandi fa tutt'uno con l'impegno della contemplazione e della coerenza cristiana*”, IGP XXVIII, s. 183-185.

66. *List [...] do kapłanów na Wielki Czwartek* (13 III), ORpol. 26(2005) nr 5, s. 38-41; toż: *Lettera ai sacerdoti per il Giovedì Santo 2005*, IGP XXVIII, 1, s. 218-223.

BENEDYKT XVI

2005

1. *Wsluchiwać się z całym Kościołem w słowo i wolę Chrystusa* (Homilia podczas inauguracji pontyfikatu, 24 IV), ORpol. 26(2005) nr 6, s. 10-12; toż: „*Un servizio alla gioia di Dio che vuol fare il suo ingresso nel mondo*”, IB I, s. 20-26.

2. *Więź z Chrystusem fundamentem waszego życia i apostołatu* (Przemówienie do duchowieństwa diecezji rzymskiej, 13 V), ORpol. 26(2005) nr 7-8, s. 11-13; toż: „*Sento come tutto scaturisce da un grande amore per il Signore e per la Chiesa*”, IB I, s. 89-93.

3. *Wakacje z Bogiem* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 17 VII), ORpol. 26(2005) nr 9, s. 40-41; toż: *A contatto con la natura, la persona si riscopre creatura „capace di Dio”*, IB I, s. 340-343.

4. *Adorować Pana Boga* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 7 VIII), ORpol. 26(2005) nr 10, s. 11; toż: *Chiamati alla santità, vetta dell'amore*, IB I, s. 381-383.

5. *Święci zmieniają Kościół i świat* (Czuwanie modlitewne, 20 VIII), ORpol. 26(2005) nr 10, s. 24-25; toż: *Cercare Cristo: l'incessante anelito dei credenti*, IB I, s. 501-503.

6. *Chcemy być Kościołem otwartym na przyszłość* (Spotkanie z niemieckimi biskupami, 21 VIII), ORpol. 26(2005) nr 10, s. 29-32; toż: *Vogliamo essere una Chiesa aperta al futuro, ricca di promesse per le nuove generazioni*, IB I, s. 466-474.

7. *Bądźcie apostołami nadziei* (Przemówienie do biskupów meksykańskich, 23 IX), ORpol. 26(2005) nr 11-12, s. 26-28; toż: *È imprescindibile la testimonianza del sacerdote orante in una società che rivela tanti segni visibili del secolarismo*, IB I, s. 569-572.

8. *Czas modlitwy i refleksji* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 2 X), ORpol. 27(2006) nr 1, s. 9; toż: *L'Eucaristia è il centro propulsore dell'intera azione evangelizzatrice della Chiesa*, IB I, s. 621-624.

2006

9. *Budowanie pokoju zadaniem każdego człowieka* (Homilia podczas Mszy św., 1 I), ORpol. 27(2006) nr 2, s. 23-24; toż: *Nell „cantiere” della pace*, IB II, 1, s. 1-4.

10. *Posłuszni prawdzie, stajecie się współpracownikami prawdy* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie sesji plenarnej międzynarodowej Komisji Teologicznej, 6 X), ORpol. 28(2007) nr 1, s. 30-31; toż: „*L'obbedienza alla verità ci fa collaboratori della verità*”, IB II, 2, s. 396-398.

11. *W ciszy zgłębiajcie słowo Boże* (Przemówienie do wykładowców i studentów rzymskich uczelni kościelnych, 23 X), ORpol. 28(2007) nr 1, s. 19-20; toż: *Educarsi al*

silenzio e alla contemplazione per giungere alla familiarità amorosa con la Parola di Dio, IB II, 2, s. 502-504.

2007

12. *Przez cichą, ofiarną modlitwę głoście przesłanie miłości, która zwycięża ból, nalóg i śmierć* (Przemówienie w Guaratinguetà, Brazylia, 12 V), ORpol. 28(2007) nr 9, s. 30; toż: *Con il silenzio abblativo della preghiera consolate i cuori materni e paterni che piangono di dolore per i loro figli tossicodipendenti*, IB, III, 1, s. 832-834.

13. *Praktyka adoracji eucharystycznej* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 10 VI), ORpol 28(2007) nr 7-8, s. 52; toż: *L'adorazione eucaristica a Gesù vivo nel tabernacolo*, IB III, 1, s. 1060-1064.

14. *Muzyka, którą zrodziła cisza* (Przemówienie po koncercie, 27 X), ORpol. 28(2007) nr 12, s. 21-22; toż: *La vera gioia é radicata nella libertà che solo Dio può donare*, IB III, 2, s. 512-514.

2008

15. *Spotkanie z Bogiem w ciszy i modlitwie* (Do Włoskiej Federacji Rekolekcji Zamkniętych, 9 II), ORpol. 29(2008) nr 4, s. 21-22; toż: *Silenzio e preghiera per ascoltare Dio*, IB IV, 1, s. 252-254.

16. *Z dala od zgiełku spotykamy Boga* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 10 VIII), ORpol. 29(2008) nr 10-11, s. 54-55; toż: *Le vacanze, giorni di vera distensione*, IB IV, 2, s. 133-138.

2009

17. *Niepokalana Dziewico, dziękuję za Twoją obecność w sercu Rzymu* (Przemówienie na placu Hiszpańskim, 8 XII), ORpol. 31(2010) nr 2, s. 32-33; toż: *Rispondere al male con il bene cambia le persone, migliora la società*, IB V, 2, s. 671-673.

2010

18. *Zasłuchane serce Maryi* (Przemówienie na zakończenie rekolekcji dla Papieża i Kurii Rzymskiej, 27 II), ORpol. 31(2010) nr 5, s. 29; toż: *Per un cuore che ascolta*, IB VI, 1, s. 270-271.

2011

19. *Głos Boga rozbrzmiewa w ciszy* (Audiencja generalna, Castel Gandolfo, 10 VIII), ORpol. 32(2011) nr 10-11, s. 43-44.

20. *Odwieczny wszedł w granice czasu i przestrzeni* (Audiencja generalna, 21 XII), ORpol. 33(2012) nr 2, s. 12-13.

2012

21. *„Milczenie i słowo drogą ewangelizacji”* (Orędzie na XLVI Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 6 I), ORpol. 33(2012) nr 3, s. 7-9; toż: *La missione centro e orizzonte della Chiesa*, IB VIII, 1, s. 31-36.

22. *Tylko miłość może ocalić od upadku* (Przemówienie na placu Hiszpańskim, 8 XII), ORpol. 34(2013) nr 1, s. 35-36; toż: *Quella voce nel silenzio*, IB VIII, 2, s. 724-726.

23. *Milcząca siła, która zwycięża hulaśliwe moce* (Audiencja generalna, 19 XII), ORpol. 34(2013) nr 2, s. 42-44; toż: *Quella forza silenziosa che vince il rumore delle potenze*, IB VIII, 2, s. 773-780.

24. *Święta Rodzina strzeże wielkiego daru życia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 30 XII), ORpol. 34(2013) nr 2, s. 18; toż: *Fede e umanità della Santa Famiglia*, IB VIII, 2, s. 822-825.

2013

25. *Chrześcijański sens „carpe diem”* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 27 I), ORpol. 34(2013) nr 3-4, s. 49-50; toż: *L'oggi in cui Dio chiama*, IB IX, s. 131-135.

26. *Wiara potrafi rozpoznać mądrość słabości* (Homilia podczas Mszy św., 2 II), ORpol. 34(2013) nr 3-4, s. 19-21; toż: *La sapienza della debolezza*, IB IX, s. 150-154.

27. *Pan niestrudzenie puka do drzwi człowieka* (Audiencja generalna, 13 II), ORpol. 34(2013) nr 3-4, s. 45-47; toż: *Il Signore non si stanca di bussare alla porta dell'uomo*, IB IX, s. 210-220.

28. *„Logos ma serce”* (Przemówienie na zakończenie rekolekcji w Watykanie, 23 II), ORpol. 34(2013) nr 3-4, s. 35; toż: *Per una chiara testimonianza di fede*, IB IX, s. 258-259.

FRANCISZEK

2013

1. *Bądźmy opiekunami stworzenia* (Homilia podczas Mszy św. na rozpoczęcie posługi Piotrowej, 19 III), ORpol. 34(2013) nr 5, s. 18-19; toż: *Custodi dei doni di Dio*, IF I, 1, s. 19-22.

2. Encyklika [...] *Lumen fidei*. O wierze (Rzym, 29 VI); toż: Lettera Enciclica *Lumen fidei*, IF I, 1, s. 410-458.

3. *Niech umilknie zgiełk oręża* (Homilia podczas czuwania na placu św. Piotra, 7 IX), ORpol. 34(2013) nr 10, s. 7-8.

2014

4. *W krainie spokojnego poranka* (Spotkanie z przedstawicielami rządu i władz państwowych, Seul, 14 VIII), ORpol. 35(2014) nr 8-9, s. 4-5.

2015

5. *Droga Jezusa przechodzi przez pustynię* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 II), ORpol. 36(2015) nr 3-4, s. 47-48.

6. *Nasze współwinnne milczenie* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej, 3 IV), ORpol. 36(2015) nr 5, s. 25.

7. Encyklika [...] *Laudato si. W trosce o wspólny dom* (Rzym, 24 V), p. 233-234.

8. *Serca konsekrowane czy opancerzone* (Przemówienie do kapłanów, zakonników, zakonnic i seminarzystów, 9 VII), ORpol. 36(2015) nr 9, s. 12-15.

9. *To, co Bogu najmiłsze* (Audiencja generalna, 9 XII), ORpol. 37(2016) nr 1, s. 44-45.

2016

10. *Powrót do życia tym, co istotne* (Pasterka, 24 XII), ORpol. 37(2016) nr 1, s. 11-12.